

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, 1680

123. An adulter irregularis fiat, si maritus cognito adulterio interficiat
uxorem? Ex part. 4. tract. 2. res. 1.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76372)

in 2. *D. Thom. q. 64. art. 3. concl. 3.*, qui citat Sorum, Bañez, & Suarez, quibus ego addo Filliucium *tom. 1. tract. 20. cap. 3. n. 59. & 61. Conitich. disp. 18. dub. 9. n. 88.* & alij communiter.

RESOL. CXXII.

An incuratur irregularitas ex homicidio casuali, quando factum fuit dando operam rei illicitæ, etiam si adhibita fuerit debita diligentia. Ex part. 4. tract. 2. Ref. 20.

Quoad hoc §. 1. **A**ffirmative respondet Caietan. in 2. 2. q. 64. ne de leas legere doct. Ref. præterea à medio, à verbi declaratur & sup. ex Ref. 111. vide §. Nota secundo. & alios §§ ejus.

Affirmative respondet Caietan. in 2. 2. q. 64. art. 9. Sylvest. *ver. homicidium 2. num. 2.* & alij, & hanc sententiam multi tenent quando homicidium sequitur dando operam rei illicitæ periculosæ, & tendenti ad illud. Ita Petrus Cornejo in 3. part. D. Thom. tract. 5. de irregular. disp. 3. dub. 2. concl. 2. Avila *part. 7. disp. 6. sect. 1. dub. 1. opin. 3.* ubi citat Covarr. Sorum, Cordubum, Castrum, Medinam, Aragon. & Navarrum, quibus ego addo Fernandez in *medulla parte 2. capite 10. §. 1. 4. numero 1.* Majolum de irregularit. lib. 5. cap. 48. §. 3. Paludanum, Gabrielem, Conradum, Navarrum, Felicianum penes Tannerum *ubi infra.* Villalobos in *summa tom. 1. tract. 2. 1. dub. 23. n. 3.* Valentiam *tom. 3. disp. 2. quest. 3. punct. 3.* Sanchez de *matrim. tom. 2. lib. 9. disp. 3. 2. n. 25.* & alios penes ipsos. Ratio est, quia tale homicidium est voluntarium in causa.

2. Sed ego negativæ sententiæ tanquam probabiliiori adhæreo, quam docet Coninch. de *Sacram. disp. 18. dub. 9. n. 80.* Hurtado *disp. 2. de irregul. diff. 8. n. 28.* Præposit. in 3. part. q. 5. de *irregul. dub. 10. n. 63.* Filliucius *tom. 1. tract. 20. cap. 3. n. 64.* Tannerus in 3. part. *disp. 6. q. 10. punct. 1. n. 216.* Henriquez *lib. 13. cap. 1. n. 1. & cap. 15.* Emanuel Sà *ver. irregularitas ex deformatione licita, num. 4.* & alij. Dico igitur occidentem in casu nostro nunquam fieri irregularem, nisi ipsa actio hinc & nunc ita sit periculosa, ut peccet contra jus naturæ præcisè ratione periculi occidendi, cui hinc & nunc ita operando se exponit. Et ratio horum est, quia irregularitas, de qua agitur, non incurritur nisi intercedat culpa homicidij, cum sit irregularitas ex homicidio casuali; sed in nostro casu non intercedit culpa homicidij, cum ratione diligentæ præstitæ homicidium non censeatur plene voluntarium in ergo, &c.

3. Adde quod, ut sæpius dictum est, irregularitas non incurritur nisi in casibus à jure expressis; sed in nullo jure expressum est homicidam esse irregularem ob homicidium omnino casuale, licet factum dando operam rei illicitæ etiam ex se tendenti ad homicidium: ergo, &c. Vide Hurtadum & Coninch, qui respondent ad *cap. dilectus*, & *cap. Ioannes de homic.* quæ facere videntur contra nostram sententiam, sed revera non faciunt.

RESOL. CXXIII.

An adulter irregularis fiat, si maritus, cognito adulterio, uxorem interficiat? Ex parte 4. tractatu 2. Refol. 1.

§. 1. **P**rima opinio affirmat, ita Navarrus *cap. 27. n. 238.* Gutierrez in *quest. canon. lib. 2. cap. 6. num. 42.* Sayrus de *cenfur. lib. 6. cap. 17. num. 14. in fine.* Vnde Ioan. de la Cruz in *director. part. 2. de irregularit. dub. 11. concl. 4.* sic ait: Qui ob literas amatorias missas adulteræ, aut ex eo quod eam insequitur, est

in causa quod adultera à marito occidatur, tunc adulter sit irregularis. Et patet, nam illa insecutio adulteræ cum suis circumstantiis considerata est periculosa & satis ordinata ad mortem, attento fervore zelotypiæ, qui ad vindictam mortis sumendam de adultera rapit virum. Sic ille.

2. Secunda opinio negat, & ita tenet Covarruvias *p. 4. n. 10.* Castrus *lib. 2. de lege panali cap. 14.* Aragonius in 2. 2. q. 64. art. 8. Navarra de *restit. lib. 2. cap. 3. numero 363.* nam adulterium, ut tenet se ex parte adulteri, non ordinatur per se ad homicidium adulteræ: ergo.

3. Tertia opinio distinguit, nam aut adulter temerè se ingerendo exposuit adulteram mortis periculo, & in tali casu procedit prima opinio affirmativa; aut verò adulter cautè, & arbitrio prudentis conveniendi diligentia adhibita commisit adulterium, & tunc procedit opinio secunda. Ita Filliucius *tom. 1. tract. 20. cap. 3. n. 80.* ubi testatur de praxi Penitentiarie Layman *sect. 5. tract. 3. part. 3. cap. 10. num. 2.* Suarez de *cenfur. disputat. 4. §. 6. num. 5.* & Petrus Cornejo in 3. part. D. Thom. tract. 5. de *irregular. disp. 3. dub. 2. concl. 1. num. 3.*

4. Omnes istæ tres sententiæ sunt probabiles, & secundam negativam absolute præter DD. citatos tenetur Avila de *cenfur. p. 7. disp. 5. sect. 3. dub. 3. conclus. 2.* & Megala de *cenfur. lib. 7. cap. 2. quest. 5. n. 81.* ubi ita asserit. Dubitari hic potest, an irregularitatem contrahat adulter, qui ita imprudenter accedit ad uxorem alterius, ut probabiliter exponat illum periculo mortis: Et videtur esse respondendum affirmative, siquidem si tunc mors sequatur, quamvis illam per se noluerit adulter voluit tamen in causa moraliter data homicidio. Tu verò dicas adulterum non esse irregularem, quia ad contrahendam irregularitatem ex homicidio casuali proveniente ex opere illicito, non sufficit quælibet causa, sed necessario requiritur, ut alterum ex his interveniat, vel ut opus illud per se sit aptum ad inferendum homicidium, vel ut sit causa immediata illius: sed adulterium nec per se est aptum ad inferendum homicidium, nec est causa immediata illius; ergo adulter non erit irregularis. Sic Megala *loc. cit.* Vnde etiam Turrianum de *cenfur. lib. 9. disp. 63. dub. 4.* & Præpositum in 3. part. *quest. 5. de irregularit. dub. 11. num. 88.*

RESOL. CXXIV.

An adulter efficiatur irregularis, si maritum aggressorem causa necessaria defensionis occidat?
Et ex doctrina hujus questionis alij quatuor casus inferuntur, in quibus est dubium, an incurratur, vel non incurratur irregularitas. Ex p. 4. tr. 2. Ref. 2.

§. 1. **E**ssè irregularem docuit Villalobos in *summa. tom. 1. tract. 21. d. sic. 24. n. 4.* ubi sic ait: [El obispo que dio à otro un bofetón, aunque no pueda evitar la muerte si no en huyendo, si mata el otro queda irregular porqué pudo evitar la muerte evitando la injuria causa, y lo mismo juzgo del adultero que fue hallado en adulterio y el marido le preste de matar, que en tal caso aunque para librarse de la muerte el le mate queda irregular, pues lo pudo excusar con excusar el pecado.] Ita sup. hinc ille, & ante illum Navar. *cap. 27. n. 238.* Molina de *just. quæst. tract. 3. disp. 7. 2. n. 5.* Vgolinus de *irregul. c. 29. §. 3. n. 3.* Majolus de *irregul. lib. 5. c. 48.* Philareus de *officiis sacer. c. 1. lib. 4. c. 11. §. 3.* Gutierrez in *can. 99. lib. 2. c. 6. n. 47.* in *lib. 2. & alij penes DD. infra citandos, quia adulterium est de veni. se illicitum, & via quædam ad homicidium perpetrandum, & ideo prævideri poterant & debuerant ab occidente hujusmodi effectus.*